

**VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO
KONTROLĖS SKYRIUS**

**2011 M. IV KETVIRČIO POLITINIŲ PARTIJŲ PATEIKTŲ AUKŲ IR
AUKOTOJŲ SĄRAŠŲ ANALIZĖ**

2012-01-17
Vilnius

Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 10 straipsnio 5 dalis numato, kad „visi aukojusieji fiziniai ir juridiniai asmenys privalo būti paviešinami. (...) už politinės partijos apskaitą atsakingas asmuo ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pasibaigus ketvirčiui Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto tinklalapyje skelbiamame viešame aukotojų sąraše paskelbia aukotojo – fizinio asmens – vardą, pavardę ir savivaldybę, kurioje jis gyvena, ir aukotojo – juridinio asmens – pavadinimą, kodą ir savivaldybę, kurioje yra jo buveinė.“

Laiku (iki 2012-01-13) 2011 m. IV ketvirčio Aukų ir aukotojų sąrašus pateikė 24 politinės partijos, 16 nepateikė, iš jų 12 yra nepateikę ir už 2011 m. I - III ketvirčius. Iš 24 Aukų ir aukotojų sąrašus pateikusių politinių partijų 14 nurodė negavę aukų. Likusios 10 nurodė iš viso gavę 3 291 830 litų, iš juridinių asmenų - 3 291 830 Lt, tai yra 98,93 proc. visų aukų.

2011 m. IV ketvirtyje politinių partijų gautos aukos

Eil. Nr.	Politinė partija	Fizinių asmenų aukos		Juridinių asmenų aukos		Iš viso	
		aukų skaičius	Suma, Lt	aukų skaičius	Suma, Lt	aukų skaičius	Suma, Lt
1	Liberalų ir centro sąjunga	11	17 370	68	653 037	79	670 407
2	Darbo partija	0	0	24	634 620	24	634 620
3	Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai	0	0	36	631 700	36	631 700
4	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	0	0	18	447 999	18	447 999
5	Lietuvos socialdemokratų partija	1	8 000	23	354 220	24	362 220
6	Lietuvos liaudies partija	0	0	8	210 000	8	210 000
7	Politinė partija "Lietuvos žaliųjų sąjūdis"	1	10 000	7	112 500	8	122 500
8	Partija Tvarka ir teisingumas	0	0	7	107 500	7	107 500
9	Krikščionių partija	0	0	5	104 400	5	104 400
10	Lietuvos socialdemokratų sąjunga	0	0	1	484	1	484
	Iš viso:	13	35 370	197	3 256 460	210	3 291 830

2011 m. IV ketvirčio aukų ir aukotojų sąrašuose nurodyta, kad gauta ir gražinta aukotojams 6 nepriimtinos aukos, iš viso 43 400 Lt.

2010 m. rugsėjo 22 d. VRK sprendimu Nr. Sp-75 patvirtintas Politinių partijų ir politinės kampanijos dalyvių finansavimo kontrolės tvarkos aprašas, kurio 25 punktas numato, kad VRK, pagal kompetenciją kontroliuodama politinių partijų finansavimą, tikrina, ar aukos ir aukotojai yra teisėti (aukos dydį, aukojimo būdą, ar auką suteikęs asmuo turėjo teisę aukoti ir kita) (1.2).

Aukų ir aukotojų teisėtumas.

Atlikus 2011 metų IV ketvirčio Aukų ir aukotojų teisėtumo patikrinimą nenustatyta, kad 2011 m. IV ketvirtį politinės partijos būtų priėmę aukų iš viešųjų juridinių asmenų.

Nustatyti 2 atvejai, kai politinės partijos priėmė per dideles (viršijančias 42 420 litų) aukas iš juridinių asmenų:

1. Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis 2011 metais iš Uždarnosios akcinės bendrovės "Arvi cukrus" gavo 61 000 litų, tai yra 18 580 litų daugiau nei leidžia Įstatymo 10 straipsnio 2 dalis. Gautos 3 aukos: 2011-08-26 20 000 Lt, 2011-10-14 – 22 000 Lt ir 2011-12-28 – 19 000 Lt.

2. Lietuvos socialdemokratų partija 2011 metais iš Uždarnosios akcinės bendrovės "LIUKSITIS" gavo 45 000 litų, tai yra 2 580 litų daugiau nei leidžia Įstatymo 10 straipsnio 2 dalis. Gautos 2 aukos: 2011-05-20 – 25 000 Lt, 2011-10-21 – 20 000 Lt.

Įstatymo 11 straipsnio 1 dalis numato, kad *„draudžiama naudoti politinėms partijoms (..) gautas aukas, kurios neatitinka šio įstatymo reikalavimų. Jeigu tokios aukos buvo gautos ir aukotojas yra žinomas, už politinės partijos apskaitą atsakingas asmuo (..) per 5 darbo dienas nuo tokios aukos gavimo dienos turi auką gražinti aukotojui, nuroydamas atsisakymo priimti auką priežastis. Jeigu aukotojas per 10 darbo dienų nenustatomas, už politinės partijos apskaitą atsakingas asmuo (..) auką perveda į valstybės biudžetą“.*

3. Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis auką, viršijančią leistiną sumą, gavo - 2011-12-28 (privalėjo gražinti iki 2012-01-04), Lietuvos socialdemokratų partija - 2011-10-21 (privalėjo gražinti iki 2011-10-28). Abi partijos nenurodė, kad viena ar dalis aukos būtų gražinta aukotojui, kaip nepriimtina.

Nepriimtinos aukos ir jų gražinimas 2011 metais.

2011 metais politinės partijos nurodė gavę ir gražinę aukotojams 310 298,40 Lt nepriimtinių aukų. 33 aukos gražintos Įstatyme numatytais terminais (per 5 darbo dienas nuo gavimo), 5 aukos gražintos pavėluotai:

Eil. Nr.	Politinė partija	Aukotojas	Gauta auka, Lt	Aukos gavimo data	Aukos gražinimo data	Pastaba
1	Darbo partija	Viešoji įstaiga Verslininkystės problemų tyrimo institutas	1000	2011-12-03	2011-12-27	Neturi teisės aukoti
2	Liberalų ir centro sąjunga	Josef Mobius Bau	5 000	2011-02-09	2011-07-14	Neturi teisės aukoti
3	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	GRETA MEŠKAUSKIEN Ė	2 500	2011-05-12	2011-05-26	
4	Lietuvos socialdemokratų partija	ARMO Consulting VŠĮ	24 000	2011-04-21	2011-04-29	Neturi teisės aukoti
5	Lietuvos socialdemokratų sąjunga	Uždaroji akcinė bendrovė "Mažeikių butų ūkis"	800	2011-02-04	2011-02-15	

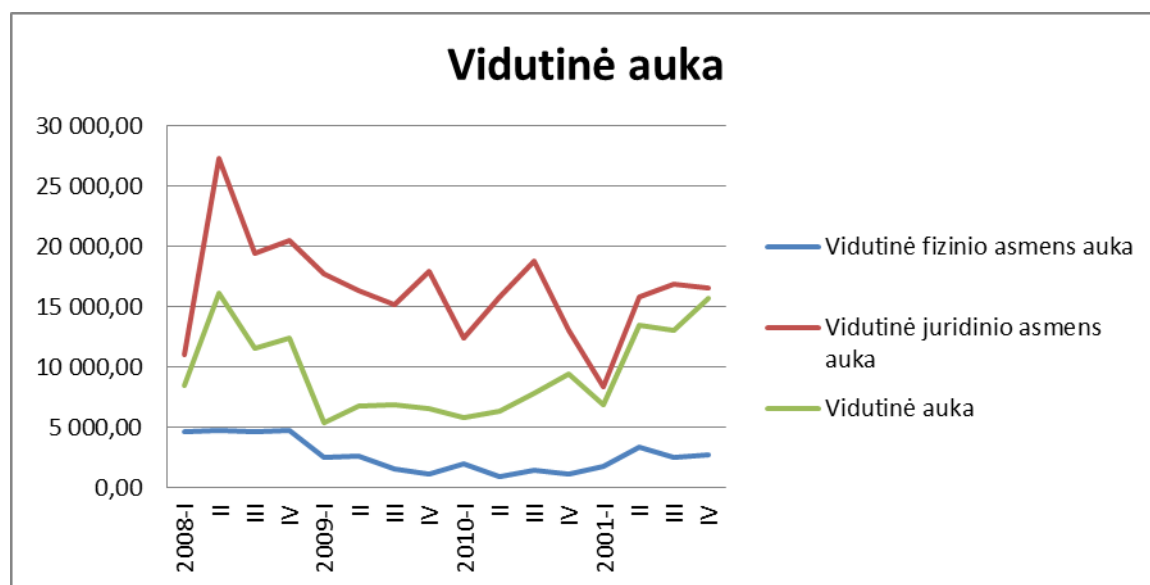
2011 metais politinių partijų gautos aukos.

Politinių partijų pateiktuose 2011 m. I-IV ketvirčio Aukų ir aukotojų sąrašuose nurodyta, kad 2011 metais 19 politinių partijų gavo 7 940 277,88 Lt aukų:

Eil. Nr.	Politinė partija	Fizinių asmenų aukos		Juridinių asmenų aukos		Iš viso	
		aukų skaičius	suma, Lt	aukų skaičius	suma, Lt	aukų skaičius	suma, Lt
1	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	4	17 281,00	73	1 456 083,00	77	1 473 364,00
2	Liberalų ir centro sąjunga	51	126 757,55	145	1 321 501,00	196	1 448 258,55
3	Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai	6	8 869,00	78	1 148 800,00	84	1 157 669,00
4	Lietuvos socialdemokratų partija	7	31 900,00	76	925 362,00	83	957 262,00
5	Darbo partija	4	16 420,00	35	836 828,13	39	853 248,13
6	Partija Tvarka ir teisingumas			83	730 422,96	83	730 422,96
7	Lietuvos liaudies partija			29	543 950,00	29	543 950,00
8	Krikščionių partija	1	820,00	18	241 100,00	19	241 920,00
9	Politinė partija "Lietuvos žaliųjų sąjūdis"	5	21 000,00	8	152 500,00	13	173 500,00
10	Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga	1	1 500,00	26	112 300,00	27	113 800,00
11	Lietuvos rusų sąjunga			8	63 320,00	8	63 320,00

Eil. Nr.	Politinė partija	Fizinių asmenų aukos		Juridinių asmenų aukos		Iš viso	
		aukų skaičius	suma, Lt	aukų skaičius	suma, Lt	aukų skaičius	suma, Lt
12	Tautos prisikėlimo partija	14	3 718,24	2	39 000,00	16	42 718,24
13	Naujoji sąjunga (socialliberalai)	5	5 541,00	9	36 435,00	14	41 976,00
14	Politinė partija Rusų Aljansas	3	640,00	3	20 500,00	6	21 140,00
15	Lietuvos socialdemokratų sąjunga	4	9 350,00	3	11 784,00	7	21 134,00
16	Žemaičių partija	10	15 880,00	2	4 200,00	12	20 080,00
17	Lietuvos centro partija			2	18 000,00	2	18 000,00
18	Lietuvos lenkų rinkimų akcija	5	12 455,00			5	12 455,00
19	Lietuvos pensininkų partija	7	6 060,00			7	6 060,00
		127	278 191,79	600	7 662 086,09	727	7 940 277,88

Politinės partijos 2011 metais priėmė aukas iš 533 skirtingų fizinių ir juridinių asmenų. Vidutinė viena fizinio asmens auka 2011 m. sudarė 2 190,49 Lt, juridinio – 12 770,14 lt, bendrai – 10 921,98 Lt.

Be anksčiau minėtų 2 per didelių aukų, 5 politinės partijos nurodė iš vieno aukotojo per metus gavę 16 didžiausių galimų aukų (42 420 Lt). 16 didžiausių galimų aukų paaukojo juridiniai asmenys, 1 - fizinis asmuo. Darbo partija gavo 11, Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis – 2, Liberalų ir centro sąjunga, Lietuvos socialdemokratų partija, Partija Tvarka ir teisingumas - po vieną didžiausių galimų auką.

49 juridiniai asmenys aukėjo daugiau nei vienai politinei partijai. AB "KLAIPĖDOS JŪRŲ KROVINIŲ KOMPANIJA" ir UAB "MG BALTIC MEDIA" aukėjo 5 politinėms partijoms, po 4 partijas parėmė: AB "Achema", AB "PANEVĖŽIO

KELIAI", UAB koncernas "ACHEMOS GRUPĖ", UAB "FIMA", UAB "Parama" ir UAB "Rūdūpis".

2011 metais daugiausia politinėms partijoms paaukoję aukotojai

Eil. Nr.	Aukotojas	Aukos, Lt	Pastaba
1.	AB "KLAIPĖDOS JŪRŲ KROVINIŲ KOMPANIJA"	182 000	
1.1.	Krikščionių partija	40 000	
1.2.	Liberalų ir centro sąjunga	40 000	
1.3.	Lietuvos liaudies partija	20 000	
1.4.	Partija Tvarka ir teisingumas	42 000	
1.5.	Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai	40 000	
2.	UAB "MG BALTIC MEDIA"	160 000	
2.1.	Liberalų ir centro sąjunga	20 000	
2.2.	Lietuvos socialdemokratų partija	35 000	
2.3.	Partija Tvarka ir teisingumas	40 000	
2.4.	Politinė partija "Lietuvos žaliųjų sąjūdis"	25 000	
2.5.	Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai	40 000	
3.	UAB "Arvi cukrus"	133 000	
3.1.	Lietuvos liaudies partija	42 000	
3.2.	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	61 000	per didelė auka
3.3.	Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai	30 000	
4.	AB "Achema"	117 420	
4.1.	Lietuvos liaudies partija	30 000	
4.2.	Lietuvos socialdemokratų partija	20 000	
4.3.	Partija Tvarka ir teisingumas	42 420	
4.4.	Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai	25 000	
5.	UAB koncernas "ACHEMOS GRUPĖ"	115 000	
5.1.	Liberalų ir centro sąjunga	30 000	
5.2.	Lietuvos socialdemokratų sąjunga	10 000	
5.3.	Partija Tvarka ir teisingumas	35 000	
5.4.	Politinė partija "Lietuvos žaliųjų sąjūdis"	40 000	
6.	UAB "Rietavo veterinarinė sanitarija"	92 000	
6.1.	Lietuvos liaudies partija	42 000	
6.2.	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	40 000	
6.3.	Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai	10 000	
7.	AB "LIFOSA"	81 360	
7.1.	Lietuvos socialdemokratų partija	42 360	
7.2.	Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai	39 000	
8.	UAB "FIMA"	80 000	
8.1.	Liberalų ir centro sąjunga	20 000	
8.2.	Lietuvos socialdemokratų partija	20 000	
8.3.	Partija Tvarka ir teisingumas	20 000	
8.4.	Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai	20 000	
9.	A. Valiuškevičiaus įmonė "KLUKIS"	72 000	
9.1.	Darbo partija	42 000	
9.2.	Krikščionių partija	30 000	
10.	UAB KLAIPĖDOS JŪRŲ KROVINIŲ KOMPANIJA "BEGA"	72 000	
10.1.	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	40 000	
10.2.	Partija Tvarka ir teisingumas	32 000	

2011 metais baigėsi 3 politinės kampanijos. Jose dalyvavę politinės partijos, jų kelti kandidatų sąrašai ar kandidatai gavo ir priėmė 882 374,61 Lt fizinių asmenų ir 6 506 340,51 Lt juridinių asmenų aukų:

Politinė kampanija	Kandidato nuosavos lėšos, panaudotos politinei kampanijai, Lt	Fizinių asmenų aukos, Lt	Juridinių asmenų aukos, Lt
2011 m. savivaldybių tarybų rinkimai	371 079,90	871 374,61	6371 840,51
2011 m. nauji rinkimai į LR Seimą vienmandatėje Marijampolės rinkimų apygardoje Nr. 29	10 534,65	7 000,00	40 000,00
2011 m. nauji rinkimai į LR Seimą vienmandatėje Danės rinkimų apygardoje Nr. 19	29 579,68	4 000,00	94 500,00
Iš viso:	411 194,23	882 374,61	6 506 340,51

2011 metais politinių partijų veiklai ir politinių partijų, jų keltų kandidatų ar kandidatų sąrašų politinėms kampanijoms, kurios pasibaigė 2011 metais, gautos aukos ir panaudotos kandidatų nuosavos lėšos

Eil. Nr.	Politinė partija	Fizinių ir juridinių asmenų aukos politinių partijų veiklai, Lt	Fizinių ir juridinių asmenų aukos bei kandidatų nuosavos lėšos politinei kampanijai, Lt	Iš viso, Lt
1	Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai	1 157 669,00	1 741 078,69	2 898 747,69
2	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	1 473 364,00	1 062 089,13	2 535 453,13
3	Liberalų ir centro sąjunga	1 448 258,55	993 974,87	2 442 233,42
4	Darbo partija	853 248,13	1 203 608,17	2 056 856,30
5	Lietuvos socialdemokratų partija	957 262,00	1 024 572,50	1 981 834,50
6	Lietuvos liaudies partija	543 950,00	511 900,00	1 055 850,00
7	Partija Tvarka ir teisingumas	730 422,96	8 705,70	739 128,66
8	Krikščionių partija	241 920,00	21 5048,13	456 968,13
9	Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga	113 800,00	298 895,00	412 695,00
10	Naujoji sąjunga (socialliberalai)	41 976,00	364 697,81	406 673,81
11	Politinė partija "Lietuvos žaliųjų sąjūdis"	173 500,00	0,00	173 500,00
12	Lietuvos centro partija	18 000,00	78 403,45	96 403,45
13	Žemaičių partija	20 080,00	73 218,44	93 298,44
14	Tautos prisikėlimo partija	42 718,24	42 000,00	84 718,24

Eil. Nr.	Politinė partija	Fizinių ir juridinių asmenų aukos politinių partijų veiklai, Lt	Fizinių ir juridinių asmenų aukos bei kandidatų nuosavos lėšos politinei kampanijai, Lt	Iš viso, Lt
15	Lietuvos rusų sąjunga	63 320,00	0,00	63 320,00
16	Lietuvos lenkų rinkimų akcija	12 455,00	42 360,00	54 815,00
17	Politinė partija Rusų Aljansas	21 140,00	31 950,00	53 090,00
18	Lietuvos socialdemokratų sąjunga	21 134,00	16 502,20	37 636,20
19	Socialistinis liaudies Frontas	0,00	35 464,66	35 464,66
20	Partija "Jaunoji Lietuva"	0,00	20 138,6	20 138,60
21	Lietuvos krikščioniškosios demokratijos partija	0,00	15 026,00	15 026,00
22	Lietuvos pensininkų partija	6 060,00	5 292,00	11 352,00
23	Politinė partija "Profesinių sąjungų centras"	0,00	8 000,00	8 000,00
24	Lietuvos laisvės sąjunga	0,00	6 984,00	6 984,00
	Iš viso:	7 940 277,88	7 799 909,35	15 740 187,23

Aukų pasiskirstymas ketvirčiais.

2011 metais daugiausia aukų gauta IV ketvirtyje, tai yra 41,46% visų per metus gautų aukų. Tikėtina, kad politinės partijos lyginant su kitais 2011 metų ketvirčiais daugiau aukų gavo dėl to, kad nuo 2012-01-01 politinėms partijoms negali aukoti nei fiziniai, nei juridiniai asmenys, o politinės kampanijos dalyviams – juridiniai asmenys.

Lyginant su 2008-2010 metais, yra buvę ir anksčiau netolygaus aukų pasiskirstymo, pvz. 41,29 % visų per metus gautų aukų gauta 2010 m. IV ketvirtyje (2011 m. savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos pradžia) ir 37,93 % - 2008 m. III ketvirtyje (2008 m. Seimo rinkimų politinės kampanijos pradžia).

2010-09-15 įsigaliojus Įstatymo nuostatomis dėl prievolės fiziniams asmenims deklaruoti turtą ir pajamas prieš suteikiant auką, juridinių asmenų aukos sudaro daugiau nei 90 proc. visų aukų.

Metai	Ketvirtis	Fizinių asmenų aukos		Juridinių asmenų aukos		Juridinių asmenų aukų dalis, proc.	Iš viso		Ketvirčio aukų dalis metuose, proc.
		aukų skaičius	suma, Lt	aukų skaičius	suma, Lt		aukų skaičius	suma, Lt	
2008	I	107	492 610,00	159	1 758 100,00	78,11	266	2 250 710,00	14,58
2008	II	85	405 973,00	86	2 348 671,00	85,26	171	2 754 644,00	17,84
2008	III	272	1 269 917,55	236	4 585 905,60	78,31	508	5 855 823,15	37,93
2008	IV	190	906 964,00	179	3 671 751,00	80,19	369	4 578 715,00	29,66
Iš viso 2008		654	3 075 464,55	660	12 364 427,60		1 314	15 439 892,15	
2009	I	149	364 555,00	35	620 034,00	62,97	184	984 589,00	24,47
2009	II	113	291 237,00	49	799 013,00	73,29	162	1 090 250,00	27,10

Metai	Ketvirtis	Fizinių asmenų aukos		Juridinių asmenų aukos		Juridinių asmenų aukų dalis, proc.	Iš viso		Ketvirčio aukų dalis metuose, proc.
		aukų skaičius	suma, Lt	aukų skaičius	suma, Lt		aukų skaičius	suma, Lt	
2009	III	82	121 313,00	54	816 270,00	87,06	136	937 583,00	23,31
2009	IV	105	115 856,04	50	894 815,96	88,34	155	1 010 672,00	25,12
Iš viso 2009		449	892 961,04	188	3 130 133,96		637	4 023 094,00	
2010	I	86	164 673,31	40	633 814,00	79,38	126	798 487,31	15,16
2010	II	111	97 502,50	65	1 024 280,00	91,31	176	1 121 782,50	21,29
2010	III	95	138 323,22	55	1 034 802,00	88,21	150	1 173 125,22	22,27
2010	IV	71	78 427,71	161	2 096 885,00	96,39	232	2 175 312,71	41,29
Iš viso 2010		363	478 926,74	321	4789781		684	5 268 707,74	
2011	I	78	136 329,35	271	2 270 863,13	94,34	349	2 407 192,48	30,32
2011	II	20	66 922,44	87	1 376 538,96	95,36	107	1 443 461,40	18,18
2011	III	16	39 570,00	45	758 224,00	95,04	61	797 794,00	10,05
2011	IV	13	35 370,00	197	3 256 460,00	98,93	210	3 291 830,00	41,46
Iš viso 2011		127	278 191,79	600	7 662 086,09		727	7 940 277,88	

